

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 11

NOVEMBER 2019

REKENINGKUNDE V1

PUNTE: 150

TYD: 2 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 12 bladsye, 'n 1-bladsy formuleblad en
antwoordeboek van 10 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

Lees die volgende instruksies aandagtig deur en volg dit noukeurig.

1. Beantwoord AL die vrae.
2. 'n Spesiale ANTWOORDEBOEK word verskaf waarin AL die vrae beantwoord moet word.
3. 'n FORMULEBLAD vir finansiële aanwysers is by hierdie vraestel aangeheg. Jy mag dit gebruik indien nodig.
4. Toon AL die bewerkings om deelpunte te verdien.
5. Jy mag 'n nieprogrammeerbare sakrekenaar gebruik.
6. Jy mag 'n donker potlood of blou/swart ink gebruik om die vrae te beantwoord.
7. Alle bewerkings moet tot EEN desimale punt getoon word, waar van toepassing.
8. Skryf netjies en leesbaar.
9. 'n Uiteensetting van die vrae word voorsien. Probeer om by die voorgestelde tyd vir elke vraag te hou. Probeer om NIE hiervan of te wyk NIE.

VRAAG 1: 30 punte; 20 minute	
Onderwerp van die vraag:	Hierdie vraag integreer:
Ontleding van transaksies Vaste bates	Ontleding en rekeningkundige vergelyking Vaste bate-nota: Bereken ontbrekende syfers Interne beheer
VRAAG 2: 50 punte; 40 minute	
Onderwerp van die vraag:	Hierdie vraag integreer:
Inkomstestaat en Balansstaatnota	Inkomstestaat Handels- en ander ontvangbares nota
VRAAG 3: 40 punte; 30 minute	
Onderwerp van die vraag:	Hierdie vraag integreer:
Vennootskappe	Begrippe Balansstaat Notas tot die finansiële state
VRAAG 4: 30 punte; 30 minute	
Onderwerp van die vraag:	Hierdie vraag integreer:
Ontleding en vertolking	Begrippe Ontleding en vertolking van finansiële state

VRAAG 1: ONTLEDING VAN TRANSAKSIES EN VASTE BATES

(30 punte; 20 minute)

1.1 ONTLEDING VAN TRANSAKSIES

Ontleed die volgende transaksies deur die tabel in die ANTWOORDEBOEK te voltooi. Verwys na die voorbeeld hieronder. Die deurlopende voorraadstelsel word gebruik. Die bank is te alle tye oortrokke (negatiewe saldo). (12)

VOORBEELD: Betaal die skoonmaker uit die kleinkas, R200.

Algemene Grootboek		Bates	Eenaars-belang	Laste
Rekening te debiteer	Rekening te krediteer			
Lone	Kleinkas	-200	-200	0

TRANSAKSIES:

- 1.1.1 Koop handelsvoorraad vir R25 000 van Sarah Baartman Verskaffers en betaal per tjek.
- 1.1.2 Reik 'n debietnota aan CAN-skryfbehoeftes vir skryfbehoeftes teruggestuur, R500, uit.
- 1.1.3 'n Debiteur het goedere vir R1 400 (kosprys, R700) teruggestuur. Hierdie goedere is totaal beskadig.
- 1.1.4 'n Tweedehandse kasregister is van W. Fray aanvaar as betaling vir sy skuld. Sy skuld van R3 500 is die vorige jaar afgeskryf.

1.2 VASTE BATES

Die inligting het betrekking op Vens Algemene Handelaars vir die finansiële jaar geëindig op 28 Februarie 2019.

GEVRA:

- 1.2.1 Bereken die ontbrekende syfers aangedui met (i) tot (iii). (13)
- 1.2.2 Die toerusting is teen 'n verlies verkoop, terwyl die markwaarde R35 000 was. Verskaf TWEE moontlike redes vir die verlies en stel EEN beheermaatreël voor om te verhoed dat dit weer gebeur. (5)

IINLIGTING:**A Uittreksel: Vaste Bate-Nota:**

	VOERTUIE	TOERUSTING
Drawaarde (1/03/2018)	143 000	222 720
Kosprys	(i)	435 000
Opgehoopte waardevermindering	(117 000)	(212 280)
Bewegings:		
Toevoegings	140 000	
Verkope		(iii)
Waardevermindering	(ii)	
Drawaarde (28/02/2019)		
Kosprys	400 000	342 000
Opgehoopte waardevermindering		

- B** Op 1 Desember 2018 is ou toerusting op krediet vir R25 000 verkoop. Die opgehoopte waardevermindering op die toerusting wat verkoop is, beloop R54 800 op 1 Maart 2018.
- C** 'n Nuwe voertuig is op 1 September 2018 aangekoop. Waardevermindering vir die ses maande beloop R14 000.
- D** Waardevermindering op toerusting word bereken op 20% p.j. op drawaarde.
- E** Waardevermindering op voertuie word volgens die reguitlyn-metode bereken.
LET WEL: Die ou voertuig is op 1 Maart 2015 gekoop.

VRAAG 2: INKOMSTESTAAT EN BALANSSTAATNOTA**(50 punte; 40 minute)****TYALI HANDELAARS**

Die volgende inligting het betrekking op die finansiële jaar geëindig 30 Junie 2019.

GEVRA:

2.1 Voltooi die Inkomstestaat. (41)

2.2 Stel die nota vir Handels- en ander ontvangbares op. (9)

INLIGTING:**A. Uittreksel van die voor-aansuiweringsproefbalans op 30 Junie 2019**

BALANSSTAATREKENINGE-AFDELING	
Voertuie	680 000
Opgehoopte waardevermindering op voertuie	150 000
Vaste deposito (teen 9% p.j. by Nedbank)	160 000
Handelsvoorraad	302 500
Debiteurekontrole	68 880
Voorsiening vir oninbare-skulde	2 010
Lening: Mtolo Bank	375 000
NOMINALEREKENINGE-AFDELING	
Verkope (sluit 75% winsopslag in)	1 737 750
Koste van verkope	?
Huur inkomste	81 792
Kommissie inkomste	20 076
Korting ontvang	6 850
Rente op vaste deposito	8 500
Salarisse en lone	138 500
Verbruiksgoedere	11 900
Versekering	19 300
Diverse uitgawes	?
Oninbare skulde	4 120

B. Addisionele inligting en aansuiwerings:

- (a) Goedere, R3 500 (kosprys van R2 000), wat deur 'n debiteur B. Jonson teruggestuur is, is op die rakke terug geplaas. Die transaksie is nie aangeteken nie.
- (b) Voorraadopname dui aan dat voorraad, kosprys R3 600, vermis word en verbruiksgoedere voorhande R2 900 beloop.

- (c) Die boekhouer het 'n korting van R150 van Julia Handelaars, 'n krediteur, weggelaat. Dit was vir die vroeë betaling van die rekening.
- (d) Uitstaande skuld van R2 880 moet afgeskryf word.
- (e) Voorsiening vir oninbare skulde moet aangesuiwer word tot 5% van debiteure.
- (f) Versekering van R9 300 is ten volle aangeteken. Die bedrag is vir die periode van 1 Mei 2019 tot 31 Oktober 2019 betaal.
- (g) Huurinkomste is op 1 Desember 2018 met 6% verhoog. Die huur vir Junie 2019 is nog uitstaande.
- (h) Die boekhouer het R60 000 as addisionele vaste deposito op 1 Februarie 2019 aangeteken.
- (i) Bedryfsuitgawes beloop 24% van die aangesuiwerde verkope vir die jaar.
- (j) Die leningstaat is soos volg:

Saldo op 1 Julie 2018	375 000
Terugbetaling van lening (rente ingesluit)	161 250
Saldo op 30 Junie 2019	257 250

- (k) Waardevermindering vir die jaar beloop R71 680.

VRAAG 3: VENNOOTSKAPPE**(40 punte, 30 minute)****3.1 BEGRIPPE**

Kies die korrekte term uit die lys om elk van die volgende stellings te voltooi. Skryf slegs die term langs die vraagnommer (3.1.1–3.1.4) in die ANTWOORDEBOEK neer.

bedryfslaste; vooruitontvange inkomste; balansstaat;
kontant en kontantekwivalente; inkomstestaat; vooruitbetaalde uitgawes

- 3.1.1 Die staat wat die finansiële resultate van die onderneming weerspieël, word 'n ... genoem.
- 3.1.2 Die bedrag vir huur deur die huurder vir die volgende finansiële jaar betaal, sal as ... aangeteken word.
- 3.1.3 Die staat wat die finansiële posisie van die onderneming weerspieël, word 'n ... genoem.
- 3.1.4 'n Vaste deposito wat in die volgende finansiële jaar verval, word aangeteken onder ... in die finansiële state.

(4 x 1) (4)

3.2 SS BROTHERS

S. Ntubeni en S. Kolisi is vennote in hierdie onderneming. Die finansiële jaar eindig op 30 September 2019.

GEVRA:

- 3.2.1 Voltooi die nota vir Privaatrekeninge vir die finansiële jaar geëindig. (19)
- 3.2.2 Voltooi die Ekwiteit en Laste afdeling van die Balansstaat op 30 September 2019. (17)

INLIGTING:**A. Uittreksel uit rekeningkundige rekords op 30 September 2019**

Kapitaal: Ntubeni		350 000
Kapitaal: Kolisi		450 000
Privaatrekening: Ntubeni (1 Oktober 2018)	(Dt)	30 000
Privaatrekening: Kolisi (1 Oktober 2018)	(Kt)	10 500
Handelsvoorraad		132 600
Lening: BANI Bank		?
Vaste Deposito: Easy Bank		180 000
Krediteurekontrole		60 500
Opgelope uitgawes		8 000
Opgelope inkomste		15 000
Vooruitbetaalde uitgawes		22 000
Vooruitontvange inkomste		7 500
Wisselgeld		4 500
Bank	(Kt)	35 500
Kleinkas		1 000
Onttrekkings: Ntubeni		345 000
Onttrekkings: Kolisi		375 000
Wins en verlies (Netto wins)		750 000

- B. Op 31 Maart 2019 het Kolisi sy kapitaalbydrae met R50 000 verhoog. Dit is in die boeke aangeteken.
- C. Die vennootskapsooreenkoms bepaal die volgende:
- Rente op kapitaal teen 12% p.j.
 - Kolisi het 'n jaarlikse salaris van R240 000 ontvang.
 - Ntubeni het 'n salaris van R5 000 per maand meer as Kolisi weens ekstra bestuurspligte ontvang.
 - Kolisi het 'n bonus van 10% van sy jaarlikse salaris ontvang.
 - Die oorblywende winste word gelykop tussen die vennote gedeel.
- D. R50 000 word in die volgende finansiële jaar op die kapitaalbedrag van die lening betaal.
- E. Totale bates vir die jaar beloop R1 170 000.

VRAAG 4: ONTLEDING EN VERTOLKING**(30 punte; 30 minute)****4.1 BEGRIPPE**

Dui aan of die volgende stellings WAAR of ONWAAR is. Skryf slegs 'waar' of 'onwaar' teenoor die vraagnommer (4.1.1–4.1.4.) in die ANTWOORDEBOEK.

4.1.1 Solvabiliteit is die onderneming se vermoë om bedryfslaste te vereffen.

4.1.2 Winsgewendheid is die effektiewe bestuur van uitgawes.

4.1.3 Krediteure-betalingstydperk is die tydperk tussen 60–90 dae wat krediteure terugbetaal moet word.

4.1.4 Periode voorraad voorhande is die hoeveelheid keer wat voorraad vervang word.

(4 x 1) (4)

4.2 MK HANDELAARS

Hierdie onderneming word besit deur vennote Mike en Koline. Die finansiële jaar eindig op 30 September elke jaar.

GEVRA:

4.2.1 Persentasie opbrengs verdien deur Mike.

- Bereken die gemiddelde persentasie opbrengs wat Mike verdien het. (6)

- Lewer kommentaar op die opbrengs wat Mike verdien het. Haal syfers aan. (2)

4.2.2 Lewer kommentaar op TWEE likiditeitsaanwysers wat verbeter het. Haal syfers aan. (6)

4.2.3 Die vennote beplan klein uitbreidings aan die gebou ter waarde van R80 000. Vennoot Koline het voorgestel dat 'n addisionele lening vir die uitbreidings aangegaan moet word. Waarom dink jy het Koline hierdie voorstel gemaak? Haal 'n finansiële aanwyser met syfers aan om jou antwoord te staaf. (3)

INLIGTING:

A. Besonderhede van Vennote se Kapitaal op 30 September 2019:

	MIKE	KOLINE	TOTAAL
Saldo aan die begin van die jaar	600 000	640 000	1 240 000
Addisionele kapitaal bygedra	100 00	-	100 000
Vermindering in kapitaal	-	(40 000)	(40 000)
Saldo aan die einde van die jaar	700 000	600 000	1 300 000

B. Uittreksel uit Vennote Privaat Rekening op 30 September 2019:

	MIKE	KOLINE	TOTAAL
Saldo aan die begin van die jaar	21 152	(2 094)	19 058
Primêre verdeling	263 000	260 000	523 000
Finale verdeling	27 000	18 000	45 000
Onttrekkings vir die jaar	(288 400)	(277 380)	(565 780)
Behoue inkomste vir die jaar	1 600	620	2 220
Saldo aan die einde	22 752	(1 474)	21 278

C. Finansiële aanwysers op 30 September:

	2019	2018
Bedryfskapitaalverhouding	1,8 : 1	1,4 : 1
Vuurproefverhouding	0,5 : 1	0,6 : 1
Periode voorraad voorhande	68 dae	165 dae
Gemiddelde debiteure-invorderingstermyn	35,2 dae	41,2 dae
Gemiddelde krediteure betalingstermyn	36,2 dae	39 dae
Skuld/ekwiteit-verhouding	0,2 : 1	0,3 : 1
Opbrengs op verdienste: Mike	?	
Opbrengs op verdienste: Koline	45%	

4.3 JOHN SE TOESTELLE

John se Toestelle verkoop (onder meer) elektriese waaiers en elektriese verwarmers.

Jy word voorsien van inligting vir die eerste drie maande van die finansiële jaar geëindig 28 Februarie 2019.

GEVRA:

4.3.1 Verwys na die elektriese waaiers:

Identifiseer TWEE negatiewe gevolge van die toename in die winsopslagpersentasie. Haal die gepaste syfers aan.

(4)

4.3.2 Verwys na die elektriese verwarmers:

Die oorspronklike verskaffer het die land verlaat. John is gedwing om na 'n ander verskaffer te verander. Om die verkoopprijs te behou, moes hy die winsopslag % verlaag en aanvaar dat die bruto wins op korttermyn sou verminder.

- Identifiseer EEN gevolg (probleem) as gevolg van die verandering in verskaffer. Haal syfers aan. Gee 'n moontlike rede vir die probleem wat jy geïdentifiseer het.

(3)

- Gee EEN voorstel (behalwe die bogenoemde) wat John kan gebruik om die verkope in die algemeen te verhoog.

(2)

INLIGTING:

	ELEKTRIESE WAAIERS		ELEKTRIESE VERWARMERS	
	2019	2018	2019	2018
Eenhede verkoop	320	400	600	500
Terugsendings deur kliënte	0	5	80	10
Verkoopprijs	R 1 530	R 1 280	R 420	R 420
Kosprijs	R 850	R 800	R 300	R 280
Winsopslag %	80%	60%	140%	150%
Totale verkope	R 489 600	R 505 600	R 218 400	R 205 800
Brutowins	R 217 600	R 189 600	R 62 400	R 68 600
Voorraad voorhande	55	50	200	120
Voorraadomsetsnelheid	5,8	7,9	2,6	4,1

30

TOTAAL: 150

**GRAAD 11 REKENINGKUNDE:
FORMULEBLAD VIR FINANSIËLE AANWYSERS**

$\frac{\text{Bruto wins}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Bruto wins}}{\text{Koste van verkope}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Netto wins}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$
$\frac{\text{Bedryfsuitgawes}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Bedryfswins}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$	
$\frac{\text{Totale verdienste per vennoot}}{\text{Gemiddelde eienaarsbelang van vennoot}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Netto wins}}{\text{Gemiddelde eienaarsbelang}} \times \frac{100}{1}$	
Bedryfsbates : Bedryfslaste	(Bedryfsbates – Voorraad) : Bedryfslaste	
(Handel en ander ontvangbares + Kontant en kontantekwivalente) : Bedryfslaste		
$\frac{\text{Gemiddelde debiteure}}{\text{Kredietverkope}} \times \frac{365}{1}$	$\frac{\text{Gemiddelde krediteure}}{\text{Kredietaankope}} \times \frac{365}{1}$	
$\frac{\text{Gemiddelde voorraad}}{\text{Koste van verkope}} \times \frac{365 \text{ of } 12}{1}$	$\frac{\text{Koste van verkope}}{\text{Gemiddelde voorraad}}$	
Niebedryfslastes : Eienaarsbelang	Totale bates : Totale laste	

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

Naam:

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 11

NOVEMBER 2019

**REKENINGKUNDE V1
ANTWOORDEBOEK**

VRAAG	MAKS PUNTE	PUNTE BEHAAL	GEMODEREERDE PUNT
1	30		
2	50		
3	40		
4	30		
TOTAAL	150		

Hierdie antwoordeboek bestaan uit 10 bladsye.

VRAAG 1: ONTLEDING VAN TRANSAKSIES EN VASTE BATES**1.1 ONTLEDING VAN TRANSAKSIES**

	Algemene grootboek		Bates	Eenaars-belang	Laste
	Rekening te debiteer	Rekening te krediteer			
1.1.1	Handelsvoorraad	Bank			
1.1.2			0	+500	-500
1.1.3					
1.1.4					

12

1.2 VASTE BATES**1.2.1 Bereken die ontbrekende syfers aangedui met (i) tot (iii).**

BEWERKINGS		ANTWOORD
(i)		
(ii)		
(iii)		

2

4

7

1.2.2

Die toerusting is teen 'n verlies verkoop, terwyl die markwaarde R35 000 was. Verskaf TWEE moontlike redes vir die verlies en stel EEN beheermaatreël voor om te verhoed dat dit weer gebeur.

Moontlike redes:

Voorstel:

5

TOTALE PUNTE
30

VRAAG 2: INKOMSTESTAAT EN BALANSSTAATNOTA**2.1 TYALI HANDELAARS****INKOMSTESTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG 30 JUNIE 2019**

Verkope	
Koste van verkope	
Bruto wins	
Ander bedryfsinkomste	
Bruto bedryfsinkomste	
Bedryfsuitgawes	
Waardevermindering	71 680
Bedryfswins	
Wins voor rente uitgawe	
Netto wins vir die jaar	

2.2 **HANDELS- EN ANDER ONTVANGBARES**

9

TOTALE PUNTE
50

VRAAG 3: VENNOOTSKAPPE**3.1 BEGRIPPE**

3.1.1	
3.1.2	
3.1.3	
3.1.4	

4

3.2.1 PRIVAATREKENINGE VAN VENNOTE

	NTUBENI	KOLISI
Salarisse van vennote		
Rente op kapitaal	42 000	
Bonusse van vennote		
Ottrekkings	(345 000)	(375 000)
Saldo aan die begin	(30 000)	10 500
Saldo aan die einde		

19

3.2.2 BALANSSTAAT OP 30 SEPTEMBER 2019

EKWITEIT EN LASTE	
Eienaarsbelang	
Nie-bedryfslaste	
Bedryfslaste	
TOTALE EKWITEIT EN LASTE	

17

TOTALE PUNTE
40

VRAAG 4: ONTLEDING EN VERTOLKING**4.1 BEGRIPPE****Waar of Onwaar**

4.1.1	
4.1.2	
4.1.3	
4.1.4	

4

4.2 MK HANDELAARS**4.2.1 Persentasie opbrengs verdien deur Mike.**

Bereken die gemiddelde persentasie opbrengs wat Mike verdien het.	
	6
Lewer kommentaar op die opbrengs wat Mike verdien het. Haal syfers aan.	
	2

- 4.2.2 **Lewer kommentaar op TWEE likiditeitsaanwysers wat verbeter het. Haal syfers aan.**

6

- 4.2.3 **Die vennote beplan klein uitbreidings aan die gebou ter waarde van R80 000. Vennoot Koline het voorgestel dat 'n addisionele lening vir die uitbreidings aangegaan moet word.**

Waarom dink jy het Koline hierdie voorstel gemaak? Haal 'n finansiële aanwyser met syfers aan om jou antwoord te staaf.

3

4.3 JOHN SE TOESTELLE

4.3.1

Verwys na die elektriese waaiers:
 Identifiseer TWEE negatiewe gevolge van die toename in die
 winsopslagpersentasie. Haal die gepaste syfers aan.

4

4.3.2

Identifiseer EEN gevolg (probleem) as gevolg van die
 verandering in verskaffer. Haal syfers aan. Gee 'n moontlike
 rede vir die probleem wat jy geïdentifiseer het.

PROBLEEM	REDE

3

Gee EEN voorstel (behalwe die bogenoemde) wat John kan
 gebruik om die verkope in die algemeen te verhoog.

2

TOTALE PUNTE
30

TOTAAL: 150

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 11

NOVEMBER 2019

REKENINGKUNDE V1 NASIENRIGLYN

PUNTE: 150

NASIENBEGINSELS:

1. Strafpunte vir vreemde items is slegs van toepassing indien 'n kandidaat nie punte op 'n ander plek in die vraag vir daardie item verloor het nie (geen vreemde-item-strafpunte vir misplaaste items nie). Geen dubbelpenalisering toegepas nie.
2. Strafpunte vir plasing of swak aanbieding (bv. besonderhede) is slegs van toepassing indien die kandidaat punte vir die bedrae vir daardie item verdien het.
3. Volpunte vir korrekte antwoord. Indien die antwoord foutief is, merk die bewerkings wat voorsien is.
4. Indien 'n vooraansuiweringsyfer as 'n finale syfer getoon word, ken die bewerkingspunt toe vir daardie syfer (nie die metodepunt vir die antwoord nie). *Let wel:* As syfers aangedui in nasienriglyn vir komponente of bewerkings, dra hierdie nie ook die metodepunt van die finale antwoord nie.
5. Tensy anders getoon, moet die positiewe of negatiewe effek van enige syfer in ag geneem word om die punt toe te ken. Indien geen + of – teken of hakie voorsien is nie, aanvaar dat die syfer positief is.
6. Waar aangedui word, ken deelpunte toe om die kwaliteit van antwoorde van kandidate te differensieer.
7. Waar strafpunte toegepas word, kan die punte vir daardie afdeling van die vraag nie as 'n negatiewe syfer getoon word nie.
8. Waar metodepunte toegeken word vir bewerking, moet die nasiener die redelikheid van die bewerking ondersoek voor die punt toegeken word.
9. Bewerking beteken 'Kontroleer bewerking'. 'Een deel korrek' beteken bewerking en een deel korrek. *Let wel:* kontroleer bewerking moet 'n +, -, x, ÷, of volgens kandidaat se respons.
10. In berekeninge, moet nie punte vir bewerkings toeken nie indien noemer en deler omgeruil is. Dit is ook van toepassing op verhoudings.
11. Waar metodepunte toegeken word, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir enige item wat gedeeltelik foutief is. In sulke gevalle, moet nie die metodepunt toeken nie. Dui deur middel van ☐.
12. Wees bedag daarop dat party kandidate geldige alternatiewe buite die nasienriglyn verskaf
13. Kodes: f = vreemde item; p = plasing/aanbieding.

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 10 bladsye.

VRAAG 1: ONTLEDING VAN TRANSAKSIES EN VASTE BATES**1.1 ONTLEDING VAN TRANSAKSIES**

	Algemene grootboek		Bates	Eenaars-belang	Laste
	Rekening te debiteer	Rekening te krediteer			
1.1.1	Handelsvoorraad	Bank	+25 000 ✓	0	+25 000 ✓
1.1.2	Krediteurekontrole ✓	Skryfbehoeftes ✓	0	+500	-500
1.1.3	Debiteureafslag ✓	Debiteurekontrole ✓	-1 400 ✓	-1 400 ✓	0
1.1.4	Toerusting ✓	Oninbare skulde verhaal ✓	+3 500 ✓	+3 500 ✓	0

12

Geen punte toegeken indien inskrywings in al 3 kolomme van rekeningkundige vergelyking gemaak is.

1.2 VASTE BATES**1.2.1 Bereken die ontbrekende syfers aangedui met (i) tot (iii).**

	BEWERKINGS	ANTWOORD
(i)	143 000 + 117 400 of 400 000 – 140 000	260 000 ✓✓ Geen deelpunte
(ii)	14 000 ✓ + (117 000 ✓ ÷ 3 ✓) 39 000 twee	53 000 ✓ Een deel korrek
(iii)	(93 000 – 54 800) 38 200 ✓ x 20% x 9/12 ✓ = 5 730 Sien bo 93 000 ✓ – (54 800 ✓ + 5 730 ✓) 435 000 – 342 000 60 530 twee punte	32 470 ✓ Een deel korrek

2

4

7

1.2.2

Die toerusting is teen 'n verlies verkoop, terwyl die markwaarde R35 000 was. Verskaf TWEE moontlike redes vir die verlies en stel EEN beheermaatreël voor om te verhoed dat dit weer gebeur.

TWEE geldige redes ✓✓ ✓✓

Nie voldoende na gekyk/onderhou nie

Nie met die regte bedrag gedepresieer nie

Te duur om te onderhou/wou ontslae van dit raak

EEN geldige voorstel ✓

Implementeer/verbeter onderhoudsplan

Bereken die korrekte waardevermindering

5

TOTALE PUNTE
30

VRAAG 2: INKOMSTESTAAT EN BALANSSTAATNOTA**2.1 TYALI HANDELAARS****Inkomstestaat vir die jaar geëindig 30 JUNIE 2019**

Verkope (1 737 750 – 3 500)		1 734 250	✓ ☒ *	
Koste van verkope (993 000 – 2 000) of (1 734 250 x 100/175)		(991 000)	✓ ☒ *	
Bruto wins	bewerking	743 250	☒	5
Ander bedryfsinkomste	bewerking	116 500	☒	
Huur inkomste (81 792 ✓ + 7 632 ✓✓)		89 424	☒ *	
Kommissie inkomste		20 076	✓	
Korting ontvang (6 850 ✓ + 150 ✓)		7 000	✓	10
Bruto bedryfsinkomste	bewerking	859 750	☒	
Bedryfsuitgawes	Aangesuiwerde verkope x 24%	(416 220)	☒	
Waardevermindering		71 680		
Salarisse en lone		138 500	✓	
Verbruiksgoedere (11 900 ✓ – 2 900 ✓)		9 000	✓	
Oninbare skulde (4 120 ✓ + 2 880 ✓)		7 000	✓	
Versekering (19 300 ✓ – 6 200 ✓✓)		13 100	☒	
Voorsiening vir onibare skulde-aansuiwering (3 125 – 2 010)		1 115	✓ ☒ *	
Handelsvoorraadtekort		3 600	✓	
Diverse uitgawes	balanseer bedrag	172 225	☒	
Bedryfswins	bewerking	443 530	☒	17
Rente inkomste (9 000 ✓✓ + 2 250 ✓✓) of (5 250 + 6 000)		11 250	☒ *	
Wins voor Rente Uitgawe	bewerking	454 780	☒	
Rente uitgawe (161 250 + 257 250 – 375 000)		(43 500)	✓ ☒ *	
Netto wins vir die jaar	bewerking	411 280	☒	9

-1 elk vir vreemde items (alle balansstaatrekeninge) Maks. -2
 Misplaaste items moet verkeerd gemerk word.

* Een deel korrek

2.2 HANDELS- EN ANDER ONTVANGBARES

Handelsdebiteure (68 880 ✓ -2 880 ✓ -3 500 ✓)	62 500	☒ *
Voorsiening vir oninbare skulde 5% van Handelsdebiteure	(3 125)	☒
Netto Handelsdebiteure	59 375	
Opgelope inkomste (7 632 + 2 750) sien 2.1	10 382	☒ ☒ *
Vooruitbetaalde uitgawes sien 2.1	6 200	☒
	75 957	☒ *

*een deel korrek

9

TOTALE PUNTE
50

VRAAG 3: VENNOOTSKAPPE

3.1 BEGRIPPE

3.1.1	Inkomstestaat ✓
3.1.2	Vooruitontvange inkomste ✓
3.1.3	Balansstaat ✓
3.1.4	Kontant en kontant ekwivalente ✓

4

3.2.1 PRIVAATREKENINGE VAN VENNOTE

	NTUBENI	KOLISI
Salarisse van vennote 240 000 ✓ + 60 000 ✓ of 25 000 x 12	300 000 ☒ *	240 000 ✓
Rente op kapitaal 27 000 ✓ + 24 000 ✓	42 000	51 000 ☒ *
Bonusse van vennote		24 000 ✓✓
Primêre verdeling bewerking	342 000 ☒	315 000 ☒
Finale verdeling sien onder	46 500 ✓ ☒ *	46 500 ✓ ☒ *
Nettowins vir die jaar	388 500	361 500
Ottrekkings	(345 000)	(375 000)
Behoue inkomste bewerking	43 500 ☒	(13 500) ☒
Saldo aan die begin	(30 000)	10 500
Saldo aan die einde bewerking	13 500 ☒	(3 000) ☒

19

*een deel korrek

$$342\,000 + 315\,000$$

$$\text{Finale verdeling: } 750\,000 \text{ — } 657\,000 = 93\,000 \div 2 = 46\,500$$

een punt
een punt
een punt
een punt

Aanvaar alternatiewe formaat/aanbieding – Netto wins kan ook bo gewys word.

3.2.2 BALANSSTAAT OP 30 SEPTEMBER 2019

EKWITEIT EN LASTE			
Eienaarsbelang	bewerking	810 500	☒
Kapitaal (350 000 + 450 000)		800 000	☒ ☒ *
Privaatrekeninge (13 500 – 3 000)	sien 3.2.1	10 500	☒ ☒ *
Nie-bedryfslaste		198 000	
Lening	balanseer syfer: (TE&L – E- BL)	198 000	☒ ☒
Bedryfslaste	bewerking	161 500	☒
Handels en ander betaalbares (60 500 ✓ + 8 000 ✓ + 7 500 ✓)		76 000	☒ *
Korttermyngedeelte van lening		50 000	☒ ☒
Oortrokke bankrekening		35 500	☒ ☒
TOTALE EKWITEIT EN LASTE		1 170 000	☒

*een deel korrek

5

12

17

TOTALE PUNTE
40

VRAAG 4: ONTLEDING EN VERTOLKING**4.1 BEGRIPPE****Waar of Onwaar**

4.1.1	Onwaar ✓
4.1.2	Waar ✓
4.1.3	Waar ✓
4.1.4	Onwaar ✓

4

4.2 MK HANDELAARS**4.2.1 Persentasie opbrengs verdien deur Mike.**

Bereken die gemiddelde persentasie opbrengs wat Mike verdien het.

$$\begin{aligned}
 & 290\,000 \text{ twee punte} \\
 & \frac{263\,000 \checkmark + 27\,000 \checkmark}{\frac{1}{2} \checkmark (1\,300\,000 \checkmark + 43\,904 \checkmark)} \times 100 \\
 & \quad 671\,952 \text{ drie punte} \\
 & = 43,2\% \checkmark \quad \text{een deel korrek}
 \end{aligned}$$

6

Lewer kommentaar op die opbrengs wat Mike verdien het. Haal syfers aan.

Vergelyk die vennote se % verdienste ✓
 Noem toename/afname in kapitaal ✓

Moontlike antwoorde

Koline se opbrengs op verdienste is 45% in vergelyking met 43% van Mike.

Mike het sy kapitaal vermeerder van R600 000 tot R700 000 meer as Koline se kapitaal van R600 000.

Koline het haar kapitaal verminder van R640 000 tot R600 000 wat minder is as Mike se kapitaal van R700 000.

2

4.2.2 **Lewer kommentaar op TWEE likiditeitsaanwysers wat verbeter het. Haal syfers aan.**

Enige TWEE

Finansiële aanwyser ✓ : Syfers en neiging ✓ : Kommentaar ✓

Bedryfskapitaalverhouding:

In 2018 was dit 1,4 : 1 en in 2019, 1,8 : 1 – verbeter met 0,4 wat 29% is.

Die onderneming sal sy korttermynskuld kan dek.

Periode voorraad voorhande:

Die periode van voorraad voorhande het verbeter van 165 dae (amper ses maande) in 2018 tot 68 dae in 2019 (97 dae).

Die beweging van voorraad is beter in vergelyking met die vorige jaar.

Debiteure-invorderingstermyn:

Die invorderingstermyn van debiteure het verbeter van 41,2 dae in 2018 tot 36,2 dae in 2019 ('n verbetering van 6 dae).

Debiteure betaal vinniger, nader aan die normale kredietvoorwaardes wat 30 dae is.

6

4.2.3 **Die vennote beplan klein uitbreidings aan die gebou ter waarde van R80 000. Vennoot Koline het voorgestel dat 'n addisionele lening vir die uitbreidings aangegaan moet word.**

Waarom dink jy het Koline hierdie voorstel gemaak? Haal 'n finansiële aanwyser met syfers aan om jou antwoord te staaf.

Finansiële aanwyser ✓ Syfers en neiging ✓ Verduideliking ✓

Die skuldekwhiteitsverhouding het van 0,3 : 1 in 2018 tot 0,2 : 1 in 2019 gedaal – die onderneming is laag gerat (ekwiteit is steeds meer as die lenings).

3

4.3 JOHN SE TOESTELLE

4.3.1

Verwys na die elektriese waaiers:
Identifiseer TWEE negatiewe gevolge van die toename in die winsopslagpersentasie. Haal die gepaste syfers aan.

Enige TWEE ✓✓ ✓✓

Afname in die netto aantal eenhede verkoop ($395 - 320 = 75$ eenhede).
 Afname in inkomste van verkope met R16 000.
 Vermindering in die omsetsnelheid van 7,9 keer tot 5,8 keer.

4

4.3.2

Identifiseer EEN gevolg (probleem) as gevolg van die verandering in verskaffer. Haal syfers aan. Gee 'n moontlike rede vir die probleem wat jy geïdentifiseer het.

PROBLEEM ✓✓	REDE ✓
Toename in die eenhede wat deur kliënte teruggestuur is, met 70 eenhede. Onverkoopte voorraad / groot voorraadbilans $200 - 120$: 80 eenhede in vergelyking met vorige jaar. Laer omsetsnelheid van 4,1 tot 2,6 keer.	Swak kwaliteit produkte. Kliënte wat nie die handelsnaam ken nie. Kliënte is nie bereid om dieselfde prys as die ouer model te betaal nie.

3

Gee EEN voorstel (behalwe die bogenoemde) wat John kan gebruik om die verkope in die algemeen te verhoog.

Geldige voorstel ✓✓

Adverteer meer
 Verskaf gratis aflewering of naverkope-dienste

2

TOTALE PUNTE
30

TOTAAL: 150